

Sermo factus pro eundem dominica in. lxx. **D**ie
ccclxxviii. crastino vincentii.

Istos illos in vinea sua **D**at. xx
Re. d. p. ac mgri. missus ego ad
vos qui venustissima hac parisi.
vniuersitatis vinea. bonis arti-
bus excolitis. qua tu de optime de egypto
trastulisti. qui extendit palmite suos a mari
vsq; ad mare etc. **D**issus inquam vinu p di-
carois exprimere vbi illud hauria vni elicia
vix habeo. Ita ei hodie pclar. ille i p rtmif
et absq; dubitatioe doctissim. viticola n r p
ceptor me. a puero r doctor. cu reuerentissi-
ma auctoritate rememorad. sp mibi. Ille
inqm. thematis nri verba. qli totide pres
gravidos diuine scripture racemos. p stu-
dij torcular tata virtute q possit r vinu ad
monitiois pferuidu. ta acrit nec min. abu-
dacer expssit. vt nil mibi pter folliculos ina-
nes. pter acinos r nescio qs vini iopes re-
liquas dimissuz videat. **I**ntroduc. tñ at
qs missus nec retro pede vertere. nec imp. i-
tibo no obseq; possuz. **P**ropterea cuz Jesu
syrach sui libri ca. xxx. quasi q colligit aci-
nos p vindemiatores. r ipe spani. **E**go
itaq; tati vindemiatoris inheres. granavl
q neglexit vel sciens pterijt. vel liberalit des-
dit. recolliga. r vinu vna ta efficit q; ru-
de. r indigestu eliciens. in vasa auritu v r aru
meliori vtiq; imbui digna. trastfundat. illa
p r exorata r i auxiliu accersita. que absq;
scissura virgialis terre. vitē verā parturijt.
ad qua recurrētes. dic. **A**ue maria. **B**i
sit etc. **P**arabolicā dñi vineā. eccliaz figura
re. nemo besitat. q aut hodiernū legit euā-
gelii. aut matutino fmoni pns fuit. **A**ez
expositō h nō adeo aut auara aut solitaria
est. vt aliā p r us excludat. **Q**uāplures nē
pe vineas mysticas. scriptura loq; q bus
omissis ad pns tm duas introibo. **V**ineā
scz mētis humane. de q **L**an. viij. **V**ineā
mea corā me ē. **V**ineā insup sacre sapie. de
qua ad l r az **E**cc. xxiij. **E**go qli vno fru-
ctificau. **I**stas iō vineas p iij. q neu-
tra sine altera excoli feliciter possit. **D**ō ne
qs false dictū arbitret. audiat. absq; sapia/
aie vitē destrui. **T**rāsiui. in q; sapiēs. p vi-
neā vni stulti. i. sapia carētis. **C**redis for-
te q pulcra reppererit. **A**udi qd sequit. **E**t
ecce totū in q; repluerāt vrtice r vepres. sz
r maceria lapidū destructa erat. puer. xxiij
In vrtice datū intelligi mētis adustio q; vo-
luptas igerit. **I**n spinis puctuosa. lacerosa

vlcerosa. r dolorosa mētis puctō. quā cupi-
ditas p r urit. in destructis plag; i destructa
maceria. ruinosa mētis clausio q; ociositat
opaf. **S**apiaz pō n nisi i bona r bñ istitu-
ta aia repire posse. apte mōstrat illō **S**ap.
i. **I**n malivolā aiaz n intr. sap. nec. h. i cor-
pec. subdito. **P**ie at agētib; dedit sapiam.
Ecc. iij. **H**ac igit vineā duplicē nūc in-
trogressus. excolēdā eē suadebo. pntē colla-
tūculā sub trib; psuasorijs ofonib; absol-
uēs. **E**st siq; dē gen. h. dicēdi. **v**ebemēti. atz
p cūtan. qd qsi aliq; b; verboz stimul. mē-
tes penetrat. r viuis eas facul accēdit ad p-
tutē. **P**ria o r o psuasua erit. de vinea spūa
li n r e mētis vt ad eā p r io mane r surgam.
Seda erit de eadē vt eā ipaz debite excola-
m. **T**ertia erit de vinea sapie vt eā diliga-
m. **A**uditores at vos beniuolos h r e pres-
cor. r h a v r a hūanitate r clemētia i p e r a-
tū sperās icipio. **A**destote optimi adole-
scētes. r sūmi p r i s s a m i l i a s i u s s i o n e c r e d u l-
aurib; attēdite. **I**te vos i vineā. **I**te. curri-
te. rūpīte moras oēs. **Q**m vt naso ait. **L**a-
bit occulte fallitq; volubil. eras r nihil est
ānis veloci. **T**ragic. q; seneca. **P**roperat
cursu vita citato volucrisq; die. **R**ota p c i-
pitis voluit āni. **A**ccelerad. idcirco cursus
est. neq; inuid. piger ille. ē a qdam vulgari
poeta descript. **Q**ui si mane vocet obau-
dit. si citet adhuc iterata voce sonora nare
vigil stertit. tadē clamore coact. ore tñ len-
to liguā mouet. r mibi qd vis in q; surgeve-
ni. de. miser en ego surgo. vade seq. nec cū
seq. qd decipis r tu n veies. dudū venissetz
sz mibi vestes qro nec inueio. qs demō su-
stulit illas. surge cito. dñe sū p r o. nec est tñ
imo vl caput huc illuc v r t. vl brachia scal-
pit. vl mēbra ilōgū distēdit. sic sibi qsdaz
vndeliber morulas qrit. sp venit ore. non
pede. **S**ic veniens nunq; venit. **H**ec ille.
Quā multoz h mos ē q nō tpalis sz et-
ni dñi vocatōez somniātes audiūt. a cubi-
libus peccatoz sordidissimis auelli neq;
untes. **V**erū aliter est agendū. qm magnū
opus ē. t p u s v e r o b r e u i s s i m ū. **D**emini-
se siq; dē debetis r a dominica parabola di-
dicisse. vni tantūmodo diei spaciū nō am-
plius ad laborē datū esse. tam velox. tā bre-
uis. tāq; cadauca ē mortaliū vita. **Q**uēad-
modū itaq; dies ab algida auroza ichoās
paulati p horas r momēta ad intēsu; mes-
ridiei feruorē. r abinde in gelidam noctez
progredit. **N**ō alit hō ab infātia incipiēs

115

due dince

Sermo factus dominica

gradati p puericiã p adoleſcẽtiãq; iuuentu/
te qſi p totidẽ horas / ad viuuduz z nubile
virilitatſ robur puehiſ. ſubinde i ſenectã z
decrepitudinẽ. in tenebroſã deniq; noctis
mortẽ/ ſenſim ac ſine ſtrepitu relapſur⁹. qſ
vita breuis q̄ tota fugaciſſimo diei vnũ
curſu mẽſurat. Flũera mẽſes años atq; lu/
ſtra nil aliud q̄ ecigua diei vnũ momenta
ſũt. Adde q̄ aliaz rerũ pditioni vtciq; ſuc
currit/ rpiſ iactura irrepabilis ẽ. Qd̄ nota
uit vulgati vſus gũis ſnia. Quisq; p̄t reſ/
b⁹ ſuccurrere. nemo dieb. Inde ẽ lyricũ il
lud Oracij ad poſtbumũ. Eheu fugatos
poſtume labũfãni. **Q**uãobzẽ p̄clarifi
mi adoleſcẽtes/vnanimẽs dicite z i op⁹ de
ducite illud **Can. vij.** Dane ſurgam⁹ ad
vineas. piculoſa q̄ppe ẽ moza. ridiculoſa ẽ
curuatura. fructuoſa excultura. iõ mane ſe
mina ſemẽ tuũ. **Eccl. xxv.** Jõ ſurgam⁹. ſur
recim⁹ z erecti ſum⁹ i ipõ ad vineas. Plãta
bũt vineas z bibet vinũ eoz. **Amos. ix.** nõ
expectet tertia. nõ meridies aut ipſi⁹ ad ex
tremũ ſol occaſus. ſ; mane fiat. **De**decorũ
ẽ iſtar moruoz pſtratos humi iacere. et
vt pſi⁹ indignãſ aut. curuas i tris h̄re aias
Jõ ſurgam⁹. omiſſe ſũt ſingulis ſingle vi
nee. q̄ neglecte/ p̄ci vir⁹ pariũt. exculte vero
fructificãt i vinũ felicitatſ eterne. Ideo ad
has ſurgam⁹ vineas. **S**ed dicet forſan
aut pigrior aut ſomnolẽtior aliq; cur ma
ne z nõ pon⁹ vespẽ. **A**ccedẽtes itaq; nouiſ
ſimi p̄ponemur primis. z mercedis rãtũdẽ
iuxta ſniaz parabolẽ hodie rne/ ſum⁹ acce
pturi. **I**ncalluz igiſ tota die ſudãtes/ n̄ a
attererem⁹ corpuſcula. z eſt⁹ p̄odusq; diei
intolerabilẽ ḡtis ſubirem⁹. **L**udẽdũ po
tius ẽ z adoleſcẽtie iuuentutisq; affectib; ḡ
tiſſimis z placidiſſimis indulgẽdũ ipi natu
re. ſenectuti qũ qdẽ aliud agere fas nõ erit
vinee cult⁹ reliquaſ. **F**allaciſſimas ſpes
o expectatões vaniſſimas. q̄t pemeſt ado
leſcẽtes. q̄t ad celũ euolaturõs iuuenes/ in
eterne dãnãtõis p̄ceps ruere coegerũt. **N**õ
vos moueãt inertũ fuoz voces. qm̄ q̄ ma
ne dedit. nec meridiẽ. nec ipaz qdẽ tertiam
ſpopõdit. ſ; vt ſapiẽter ſapiẽs affirmat oia
in futuz. fuãt icerta **Eccl. ix.** **Q**uã multũ
plexos vite años aut ſõniãtes aut p̄mittẽ
tes/ vno die vna hora qm̄ momẽto miſ
ſerabilit obierũt. q̄t inẽ has vane ſpei vo
ces occubuerũt. videre ſtupor ẽ. **P**ropterea
filio ſuo p̄cipiebat dñs vinee **Mat. xxi.** **F**i
li vade opari i vineã meã. **D**icere mihi vi

ſus ẽ. p̄ ſũ tu fili⁹. obtpandũ vadẽdũ ẽ ho
die. n̄ p̄caſtinãdũ ẽ. opari n̄ obto: peſcẽdũ
ẽ. in vinea fructificãdũ ẽ. **S**z aſſurgit h̄
ip̄roba z temeraria ſpes/ tacito murmure
ſecũ iſuſurrãſ. nõ hodie ſ; cras erit hodie
n⁹ dies vt beſtern⁹. ſit i voluptate. ſit i iocis
ſit i delectatõẽ. cras ab his reſipiſcã. cras vi
nee cultui opaz adhibebo. an audit⁹ corũ
nã vocẽ. an iſidã fiducia aĩadũcitis. audite
pon⁹ illõ nõ tã creditũ q̄ exptũ naſonis v
bũ. **Q**ui n̄ ẽ hodie/ cras min⁹ apt⁹ erit. **Q**uſ
q; cras z nũq; hodie. ſiãt q̄ſo oia iſta cras/
vnũ hodie aut vnũ mãe i q̄ vineã tuã opa
ris. **N**ec fruſtra p̄phetã dixiſſe putes. bo
nũ ẽ viro cũ p̄ortauerit iugũ dñi ab adoleſ
cẽtia ſua **Tren. iij.** **J**ugũ libez ac regiũ. z
niſi xpm̄ mẽdacẽ putes/ ſuaue atz leue. gra
uat fortãſſis cũ icipit. mox vt tuleris i oble
ctatõẽz veiet. **Jõ** bũ p̄cipit rhetor ille **Tul
li⁹.** **O**ptia forma viuẽdi eligẽda ẽ. q̄ iocũ
dã reddet p̄ſuetudo. et naſo. **Qd̄** male ſer
aſſueſce. ſeres. **Jugũ** leue ẽ ſi p̄ſent pabu
lũ z p̄miũ. z facil labor quẽ amor opãt mol
lib⁹ veroz enervatis ac nõ amãtib; nihil n̄
difficile ẽ. **P**orro ſeneca i ſe exptũ ẽ aut q̄
facillie tenera p̄ciliãt i genia ad recti amo
rẽz leuit. i. n̄ multũ corruptis inſicit manũ
veritas. **F**erociſſimarũ ei beluaz catulos
edomam⁹. z teneras plãtas circũſpectim⁹
vt liber. ſenectã expecta ſolãq; rpiſ moraz;
fruſtra h̄ agere conaber⁹. **N**ec alia rõ ẽ/ cur
pueros ſuos p̄feſti parentes aut ſchol⁹ aut
aliaz rez opificib; tradũt/ niſi q̄ grãdior
etas min⁹ bis apta ẽ. q̄nto ſati⁹ bone mẽti
ac fertili ab icũte etate vacãdũ ẽ/ q̄ arte alia
venuſtior nulla ẽ. nulla inſignior. nullaq;
ſciri difficiliõz. cũ ẽſ mala mẽs/ p ſe z ſine
mḡris (vt ſeneca ait) addiſcaſ. **Q**uapro
pter o i genũ adoleſcẽtes dñi vinea v̄ra ẽ in
ſtar cere flexibil. dũq; vicioz frutices i eaz
nõdũ alte radices egerũt. eã excolite. ad eaz
vigilate. **F**acillie ſiq; dez violabil ẽ/ aut ab
eſtuãti z igneo vapore libidis. ſeu a gelida
bruma v̄l a turbido z exurẽti v̄eto abitois
aut alia peſte hmõi. q̄ z ſilia incõmoda/ ſi
vineã tenerã vob n̄ obſtãtib; iuaſerũt/ d̄ ea
actũ ẽ z perijt. **L**iq̄te igiſ ex ea p̄mũ ac pu
rũ vinũ nec ſordidis criminũ ſecib; mixtũ z
v̄ris i vaſ recõdite. qm̄ ſacci ſbũ ẽ qd̄ au
gu. placuit q̄ ſemel ibuta recẽs fuabit odo
rẽ. reſta diu. ait ei **Sen. ij.** eplaz. i. q̄ i etate
ſil i vino/ primũ optimũ ẽ. **I**deo **Virgili⁹**
Optima queq; dies miſeris mortalib; cui

Prima fugit. subeunt morbi tristesque senes-
 ctus. Primum insup vinu gressimū ē et deo
 acceptissimū. Ab h iudei primicias vinde-
 mie/offerre iubebant sacerdotibz. d detestā/
 dā illoz ignavia q primicias etatis z vide-
 miarū suaz spūaliū/mūdo largiter effluūt
 feces sue senectutis. deo dare dedicareqz p-
 ponētes. Qui cauere debēt ne audire me/
 reāt illud xpi. Nō bibā amodo de genimi-
 ne vitis hui? **Mat. xxvi.** Qm vitis senex
 q ab initio nō exculca ē puerit i labruscaz
 aridā nodosā z exosā. cui? liqz acerbissim?
 est. Nimir si delicat? vini spūal/ potatoz
 xps talismoi vitis germē aspnet. Admiruz
 etiā si hos senes de miseris suis qbz euelli
 sepe frustra conāt hora diei nouissima i ge-
 miscētes nequaqz audiūt sūm? pffamilias
 q eū hacten? sp mittētē vocatēqz habuerūt
 pceptū. **Des** erat mea generosozz ado-
 lescentū exēpla. vt platonis. cathonis. tiri-
 alexandri. alcibradi. sanctissimi mox pteca vt
 samuelis. dauid. iohis. nicolai. ac similiū/
 qz ingēs multitudine ē. ad vřaz reuocare me-
 moriā. s; verit? suz ne poti? obzuerē aut fa-
 stidire rerū multitudie. **Satis** ē dictū/mō-
 agatis vt illoz sitis i nūero q vineā dñi. i.
 aiā suā primo mane iuuetutis excoluerit
 de qbz hodieue parabole initio dz qz erūt
 dñs primo mane pducere oparios z misit
 illos i vineā suā qd fuit thema pssumptū
 vbi pformit ad pdicta/ primo mittēte nob
 pponit psumata iaz actio sedulitatē expris-
 mēs imitādā cū dicit. misit de pterito **Die**
 re. xliij. **Misi** ad vos oēs fuos meos. pro-
 phetas de nocte pürgēs. **Ecce** diligētiā q
 imitādā ē nā **Die** re. xxij. dicit qz nō mitte-
 bant pphete z pcurrēbant. **Argo** a maiori-
 nos q mittimur/babem? pcurrere. **Et** sic i
 missis subiūgit firmata opatio. ociositatē
 reprimēs fugiēdam ibi scz oparios **Acti.**
 xxij. **Ditte** illū i ope ne yacet **Dulta** ei
 maliciā docuit ociositas. **Et** ideo sp aliqd
 boni facito ne te diabol? inueniat ociosuz
In vinea cōprehēdit gta fructificatio ste-
 rilitatē perimēs rescidendā. in vineam scz
Esch. xvij. **Facta** ē vinea z fructificauit i
 palmites z emisit ppagines. **Et** **Lanti.** ij.
Fructū suū dabit vinea. **De** tribz simul il-
 lud iā pallegatū reputat. fili vade q ad pri-
 mū/opari q ad scdm/in vineā meam q ad
 tertium. **Hec** de prima oratione.

Sequitur secūda oratio qualiter vine-
 am nostram excolere debeamus.

Vitis accingimī viribz insignes vi-
 ticole. sūmite sarculos. ligones ad
 aptate. or? ē sol. exeat hō ad op? s.
 et ad o. s. vsqz ad v. **Pudeat** fuos stertere.
 pudeat iacere. cū iā claz mane fenestras in-
 trat vt apd **Persū** est. **Cūqz** vigil ille ven-
 tur? pffamilias pridē exierit q tremendis
 vocibz itonatis acclamat. **Quid** h stat? to-
 ta die ociosi. ite z vos i vineā meaz que est
 mēs vřa. picipit incūctāter **Ite** i vineā mes-
 am ipaz excolite. **Ite** non qdē gressibz cor-
 poris. s; pūs affectibz. neqz ei maria nobis
 trāsfretāda sūt/ aut deserte solitudies adēū
 de/ s; qd pssentissimū ē ad nos. **Ite** z persio
 obediētes non vos q sueritis extra. **Dz**
 itaqz vřm qlibz vitē intra se sui corpis int-
 clusū. simile illi quā somniās ille carcera-
 t? pincerna pharaois se vidisse refert **Ben.**
 xl. **Videbā** inqt vitē corā me. i q erat tres
 ppagines. **Dyltice** vitis h/ aiā nřa ē. **Et** p-
 pagines. tres sūt ipsi? vires. s. vis rōnalis.
 vis pcupiscibil. vis irascibil. **Bermia** sūt
 cogitatōes. **Flores** affectōes. **yuē** sūt opā-
 tiones q dū pdeūt/ qsi i vinū exprimūtur.
Hec aut vitis si neglecta nec cultu pntuz
 assidue exercitata sūt (vt fieri solet) puerit i
 labruscā. seu vineā siluestrem. qlis erat illa
 helizei famulo repta. iij. reg. iij. **Hac** con-
 uersionē pessimā qm interrogatōe culpāt
 de? **Die** re. ij. **Argo** inqt plātū vineaz ele-
 ctā. quō ergo pversa ē i prauā vinea aliena
 et **Isa.** v. **Expectaui** vt faceret vvas z fecit
 labruscas. **Et** qm qlis arbor ē/ tales ei?
 eē fruct? necesse ē **Mat.** vij. **Istaz** tā diuer-
 saz z aduersaz vineaz/ disparia vina sūt.
 ābo tñ mixta. **Primū** ē dulce suauē z odoz
 riferū. reliquū saluz putre z fetulētū. **Pris-**
 mū pollicet aiā scā dilecto suo. **Dabo** inqt
 tibi poculū ex vino pdito **San.** vij. **Iō** cō-
 dito qz varijs pfecto pntib? tāqz ex mltris
 aromatib? z pigmētis. **Scōz** vinū. i. de q
 psal. ait plenū mictro. i. mltipli pccō. cui?
 fer n ē exinanita: d q bi. o. p. tre. z deu. xxij
Fel draconū vini eoz **Vides** q miserā
 da trāformatō z qnto cū discriminē nře mē-
 tis vinea aut ierti torpore aut pcrastiatōe
 pversa/debito cultu exerceri ptenit. **Ecce**
 nūc tps putatōis ac spūal exercitiū adueit.
 septuagesima scz q in septemplici denario
 dierū/ qsi septē horis claudit. vbi quisqz
 opari renuerit/ diuini expers erit denari?
 nec cū xpo hora nouissima resurget ad vitā
Laborem igit? z nō labat nec pdige spar?

Sermo factus dominica

gatur t̄pus. Res (vt Seneca ait) p̄ciosissimā. nō pdam⁹ vineā p̄ qua irrigāda noster olum dñs ē crucifixus. 7 nō sit vilis nobis aīa n̄ra que tā chara illi fuit. Neq; enī domū neq; vestē neq; supellectilē malas habere volum⁹ nō malā silt habeam⁹ mentē sit precor charior nobis aīa n̄ra q̄ tunica. **U**n̄ p̄sus monet sapiens. Miserere in q̄t aīe tue placēs deo Eccl. iij. Et quō illi⁹ misereris quā perimis: quō illā amas quā se tibi peccatorū durissimis cruciari 7 dēfissimis suffocari pmittis: Ad misericōdiam tū si vllaten⁹ affectere pōt miseria illi⁹. abūde miserādū erat. cū nulla sit maior nulla deterior q̄ ex peccato ozif calamitas. **Q**uesto te dū durissim⁹ laboz n̄roz exactor hora diei nouissima. qd egeris pcontabif qd dices. quā p̄teres respōsiūculā: nō erit mēdacioz loc⁹. tremēs pudoreq; suffusus et artonit⁹ respōdebis illud Can. i. Vineā meaz nō custodiui. Delicati vere 7 inertis serui respōsio hec ē. quā nō lēgo pede subsequet crudelissima dānatio. **A**ssurge igit et opam da vt aīe tue vitis radice p̄ pfundā humilitatē. Suffumiget p̄ doctrine susceptōez. fodiat p̄ cordis p̄ritōez. irriget p̄ lachrymaz effusionē. extirpet p̄ purā confessionē. Et tandē putet p̄ plenā satisfactōnē. Sit i ea torcular discipulate p̄uersationis. qd virtuose deuotōis vinū exprimat. **S**it turre aut specta alte p̄teplatois. 7 diligēs mādatorū obfūatio tanq̄ sepes atq; maceria ferreū habeto ligonē fortitudinis acurū sarculū tpantie. 7 vinū fraternedilectionis sint capaces rōne tue in memoria nec effluētes aut rimose/ p̄ p̄ceptoris obligatōez. Deniq; p̄ ostētatōez sint obserata atq; clausa cordis tui cellaria. **D**um vero mortalitatis tue ac fragilitatis memor/ terre diu recurū in hēseris. subzige te interim ether altum intucere. lassas q; vires refoue **S**ub diuo 7 i cāpestrib; virtutū/ sit habitatio tua. 7 igrate tumultuātisq; vrbis/ curiosissima ocia/ 7 eneruatas rabidasq; delicias. dolos/ inuidiaz/ fraudes/ ex aīo tuo dimoue 7 detestās fuge. **A**rceant a portis ac introitib; vinee tue insidiātū demoliētūq; ferarū occurfatōes. p̄ portā oculoꝝ tuoz. caue ne introeat elat⁹ supbie ceruus nō onager iugi dñiq; impatiēs. non crici⁹ malaz cupiditatū aculeis respus. obtrudat aurū ianua ne vulpecule adulationū fallaces ac subdole obrepāt. nō pateat per

gust⁹ apturā voracib; lupis ingressus. nec ebriosis licib; vini auidissimis. claudat li guevolubil cardo ip̄is canib; detractorib; clamosis atq; mordacib;. **S**up oīa obfuec ianua tact⁹ 7 mille seris milleq; recitib; obferet. alioqn libidiose imūde lutose ac forz dide sues/ olidi birci. apri truces/ oīa subuenterēt p̄culcarēt 7 sol afflatib; exurerent. **A**lama forti spū p̄ tubā oīonis p̄ aues cesli q̄ sūt demōes **D**at. xij. **E**adē p̄ signuz crucis vinee afficū/ vebementer exteas. **D**ec age ne i vineā tuā incidat illō p̄phete dicitū ex. e. a. de silua 7 s. f. d. e. **I**ndē illud. **D**iripuerūt e. o. t. v. 2c. **N**aboth mori maluit q̄ vineā suaz/ p̄cio magno regi achab vendaret. ptz. iij. reg. xxi. **E**t quō tu vineā mētis tue bis hostib; ḡris offeres: q̄ nō vt vinea naboth caulib; p̄platāda erit. sed la pis tribul salūcisq; peccatorū acutissimū 7 miseris aīas discerpētib;/ erit resp̄genda. **M**agna p̄sus eēt infania. **A**urādū est p̄terea vt 7 p̄noiate vitis p̄pagies/ trib; palfulciat. **V**is rōnal pala fidei. vis p̄cupiscibilis palo spei. vis irascibilis palo charitatis. **N**ā h̄ neglecto/ vitis p̄riaz viriū iops humi p̄sternit. 7 i altū surgere neq; ex humido telluris attractu viciosa s̄bit putredinē. **H**ic nascūt aranee/ supuacue curiositatis. h̄ic sp̄icide limaces crudelitatis. h̄ic voraz cupiditatis eruca. deuotōis medullā 7 ḡre rozē penit⁹ exiccātes. afferētes i supsecū illā maledictōez **A**bacuch. iij. scriptā: nō erit germē i vineis. **N**ihil itaq; altū nil magnificū nil celeste cogitare p̄nt q̄ fidei spei 7 caritatis artis vicul. 7 firmis retina cul nō iberēt. s; trenis toto pōdere incūbētes ad oīa vicia p̄clui dilabūt. **H**oc ē qd i bestias hoīes vertit. 7 rōis obtūdīt aciē ita vt hō tot⁹ brutal effect⁹. s̄ape nō possit celestia s; i oē nefas atq; facin⁹ ipellit. **N**ā vbi p̄iecta fide regē igrātia vbi despatō spei locū tenet vbi cupiditati cedit caritas cupiditas iustimulat. igrātia excecāt. 7 despatō p̄cipitat. **L**ōge alit i signis ille vinee cultoz paul⁹ **S**cio id̄t cui credidi 7 cert⁹ sū qz potēs ē depositū meū fuare i illū diē iust⁹ iudex ecce ligaturā ei⁹ cū fide 7 spe. ij. ad tim. i. **E**t ad Ro. viij. **C**ert⁹ sū ei qz neq; mors neq; vita neq; āgeli 7c. 7 seq̄ neq; creatura alia nos sepabit a caritate dī. ecce tenacissimū caritatis āplexū. **H**ic imitemur 7 sūmo p̄rifa. aīo p̄mpro peam⁹. valeat apud nos s̄iūdē dei iustio. qnū apd improbos ne

quissimaz cupiditatū p̄nt imperia. Nā si
 eos mittit auaricia/ ilico p̄gūt. si ambitio.
 dicitur/ ecce assumus. si luxuria p̄sto. si gula/
 nō differūt. si inuidia detractio ira/ i audi/
 tu solo auris obediūt. et fidelis xp̄ian⁹ deū
 mittentē et vocatē nō audiet. dissimulabit
 obsurdescet. et excitari non poterit. Absit.
Rubil ē qd cupiditas suos pati suos n̄
 faciat. fame. siti. frigora. seueria celi. aerisq;
 inēperiē. ignominias. p̄bra. cōtumelias.
 durissima deniq; fuiture humeros p̄mit.
 sarcinas auget. i ferrū. i ignes. i picula oīa
 neq̄ter impellūt. Et tñ apd cupidos h̄ pa/
 ti/ lud⁹ ē. vt gloriūculā aliquā. aut fedā de/
 lectatiūculā adipiscat. siue vt aliq̄nto opu
 lētiores fiāt. imo certe vt egētiores. vt iglo
 riū et cruciadi p̄petuo remaneāt. Cur chari
 tas id ipm̄ efficere nō poterit qd tā leuiter
 pōt cupiditas. Id qd mūd⁹/ cur de nō po
 terit. **C**erte bona tñmō et integra assit
 volūtas. Opes iuuenis p̄stanter qdē et p̄se
 uerāter. ne honestū p̄icipiū infamis dede
 rit finis. Et ne (vt Dracius ait) atrū. Desi
 nat i piscē mulier formosa sup̄ne Opes fer
 ueter senet. et instar pegrini/ diei iacurā ce
 leriori cursu currens opi bono tor⁹ iūstat.
 Ponat añ oculos p̄mū pollicētis. minā/
 tis terror et oīmp q̄b humana mortalitas
 torquet atq; cruciat/ inanisima et vento si
 millimayanitas. Nemo missionē suā sper
 nat s; aiaduertat quē admodū vox illa/ gra
 tiā notat p̄cipuā. **V**isit illos i vineā suam
 Ubi nota bñ ad p̄dicatā/ sūmi p̄iffamilias
 mirādā bonitatē. Nā salubrit̄ nos dirigēs
 misit. dñs misit me i betbel. iij. reg. ij. **B**e/
 thel at habitaculū dei interpretat. **E**cce salu
 bris directio. **S**ūmi p̄iffamilias gratas
 bonitatē. q̄ singlarit̄ ē eligēs illos. s. opari
 os **E**legit rex salomō oparios de oīi isra
 bel. iij. reg. v. **E**cce singlaris electio. **T**ertō
 sūmi p̄iffamilias magnā curialitatē q̄ ḡ
 te ē alliciēs i vineā suā. **V**ocabit vir. s. xp̄s
 amicū suū. i. xp̄ianū sub̄ vineā suā. zach.
 iij. **A**lia realis hoz triū p̄cordia/ habet ad
 Ro. viij. vbi ap̄ls ait. q̄s p̄sci. hos et p̄de. et
Finita igitur secun
 da ofone tertiā subiungo q̄ est de vinea sa
 pientie vt eam diligamus.
Quisq; adest q̄ celestē beatāq; vitā
 in terra q̄rit/ et mores p̄iscos cupit
 mutare. sapie vineā petat et p̄tergū nullis
 terrenaz curaz vrbib⁹/ eiusdē se cultui de

uoueat. **N**ulla oblectatō maior. sed nec
 purior vlla exercitatō aut fructuosior. aut
 viro generoso ac libero dignior eē pōt. nō
 mun⁹ vllū pene grādī ab immobili deo hoī
 b⁹ datū ē/ q̄ q̄ i hāc eos vineā inittū et igref
 suz p̄stat cui⁹ culturā p̄posuit sapiēs sedib⁹
 et regnis. **S**acre id qdē. cū ipamet sacre sa
 piētie vitis/ oblatū sibi regnū p̄tēperit vt
Judic. ir. **L**ocuta sūt ligna ad vitē im/
 pera nobis. **Q**uem dicit. Nūq̄d possuz dese
 rere vinū meū. qd letificat deū et hoies. et i
 ter ligna cetera p̄moueri. **M**agnifica p̄z
 sus n̄sio. **S**z qd ē vinū h̄ qd letificat deū
 et hoies. **S**ane intelligētia sp̄ual sacre scri
 pture. qz scriptura cū p̄ torcular vebemēt
 studiū p̄primūt et p̄strigūt. vino multiplicis
 intelligētie sp̄ual exuberat. qd letificat deū
 nā feruēs inde deuotō orit. q̄ inebriat⁹ de⁹
 exhilarescit et liberal⁹ efficit. adeo vt instar re
 gis assueri/ ipi hester q̄ aie deuote typū ge
 rit q̄cqd penierit ilico se daturuz polliceat.
Hester. iij. **L**etificat ho hoies ob doctrinā
 salutiferāq; bibūt. obliuiscunt egestatē sue
 et paup̄tatis vt notat. puer. iij. **B**ibito enī
 modeste h̄ vino/ toti terris despectis/ i celū
 rapiūt leticie. **A**lia cā ē. nā sp̄ualis aie mor
 bos atq; vulnera/ vinū h̄ doctrine sacre/ cu
 rat. quō sanasse legit p̄ vini sup̄infusiones
 samaritanū hoies q̄ descēdēs de hierlm̄ in
 hiericho incidit i latrones **L**uc. x. **D**oc vi
 nū ē syncerū subtile ac p̄p̄tissimū. qd ipaz
 dñi sabaoth/ vineā/ eccliaz. s. hacten⁹ aluit
 et q̄ potata ac nutrita/ i tānto adeo robur vi
 tēq; p̄cellā excreuit magnitudie. **H**ac vine
 am viri oli eccliaz sicuti solā colebāt. hāc ama
 bāt. i hac exercebāt **S**z heu q̄lit et q̄ muta
 ta rerū facies. q̄ aduerso sidere. imo q̄ puer
 so scelere i h̄riū vsa sūt oīa **Q**ue dudū sola
 viris sūmis i honore erat. nūc ab hoim̄ in
 fimis habet p̄tēptui. et iam apd nōnullos
 (q̄s magn⁹ ille e celo de⁹ male p̄dat) i fame
 et dedecoz nomē ē. et florētē ei⁹ odorē quē
 admodū venenifera aīalia ferre nequeūt et
 raros ei⁹ cultores ridēt et i fabulosū suū ver
 tūt iocū. **C**ur ita? **E**o scz q̄ nudī ac iopes
 eis videāt. nec ifames diuitias hūt/ malis
 artib⁹/ fraude dolo rapiāq; p̄q̄sitas. q̄ isup
 bñficijs carēt q̄ taliū iportunitas. ne dicā
 indignissima pueritas/ surripit et extorq̄t
Pinc vinea ipa sapieraris colonis excolit
At ho crebrimis viticol mūdane ac dia
 bolice sapie vites frēq̄ntant et obstrepūt. q̄
 rū vinū grossū ē rude idigestū ac turbulētū

Sermo factus dominica

et optim' illoz effectū opifex. de quibz. ij.
Esdre. ij. habet q' vinū seducit mētez z h
per errorē. oīa p talēta facit loq' p psumptō
nē. z nō meminerūt hoies cū biberint ami
ciciā neqz fraternitatē. ob infatigabile auā
ricie cupiditatē. sumere facit gladios litū
suscitat tumult' disceptationū. turbat oīu
los rōnis blefa reddit ora p dolosum fictū
qz mēdaciū. effera cillimasqz libidines gi
gnit z nihil est qd spnere. qd audere. qd at
tentare nō iubeat. inter hec currūt tps suū
lucris spe turpissimū. **S**ed qd op' ē tene
ras. mordaci radere ferro auriculas vt Sa
tyric' ait. **H**ec antiq' iam qrela ē z nō tam
eraggerāda verbis/ qz ab omnipotēti deo
seuerissime vlciscēda. Idcirco ad vineā sa
pientie redeam' q' nil pulcri' sol vidit. nil
creauit natura venusti'. nil qd ecclie recto
ribz magis pgruat. vsqz adeo vt p̄cipiat eis
Petrus apls q' sint parati sp ad satisfacti
onem omni p̄scēti eos rōez de ea q' est in
eis fide. i. **P**e. ij. **I**llud infimis p̄siliū est.
p̄relatis aut' necessariū ad salutē p̄ceptum.
Quātū sunt q' facere illud sciant ex raritate
theologoz qz solos hoc scire p̄tingit/ ppē
di pōt. **H**abet vero (vt vites cerere) vi
nea hec sua sup̄flua. eā idcirco putare z ex
purgare necessē ē. **H**abet sarmēta falsitātū
ac heresuz/ q' falce veritatis resciderē p̄ueit
et iustis cremare incēdijs. **E**iufmodi sar
mēta mystice sunt illa q' **P**aul' naufragio
liberat' apud mitilenā insulā p̄gregauit/ z
in ignē misit. ex q' b' p̄cessit vipera que suā
arripuit manū. sed in pirā illesus eā excus
sit. p̄z **A**ct. vlti. **V**er' hec historia si ad tps
p̄ns referat' inueniem' viperā hāc esse illū
piurū trāffugā/ nō nisi in malo notissimū.
cui' nomen nō sit in ore hoīm. q' vt vipera
solet p̄riā nup in matrē. imo z in m̄res ec
clesiā. vnitatē. pacē. ac ordinē suū seuire p̄
sumpsit. z q' ex aridis errorz suoz sarmētis
egressus pauli manibz inbesit. dū ad ei' dī
cta improbo morsu p̄edere. dūqz in ipsum
sui erroris virus reicere satagit dicēs. aut
paulū male dixisse aut se bene. **S**z o eq' ssi
me rez arbiter ecce sarmēta merito recisa
ac amputata. **C**ur ignis deest? **A**ce super
flua vitis. cur cessant incēdia? **Q**uouqz vi
pera pauli manibz neqter p̄dēs/ q' usqz ex
cussa n̄ decidis? **S**z decidēs volēs aut no
lēs nisi falloz in rogū p̄cipitaberis tpalem
vel eternū. **I**bi te liquēs. nisi redeas ad vl
teriora p̄gredior. **I**ta obfūaduz ē circa

vineā hāc sapie. ne i eā iaciatur extrema et
adulterina q̄rūdā sciaz semia/ iuxta dei p̄
ceptū **D**eu. xij. **V**inea inqt altero semie
nō semiet. **V**itā de qz sunt z excludēde
araneae. q' ipi minerve (quā sapie deam fin
gūt) ideo inuise ac odiose ferūt/ q' i subtilis
simoz sed fragiliū filoz p̄terione/ seipfas
euiscerāt. **D**ebēt aut' solida eē z fortia sapi
entie documēta. nec taz casse subtilitati qz
plane veritati deseruētia. **N**ec ob aliud ei
Catbo magn' expelli voluit ab vrbe car
neade/ qz q' sophistice subtilitati p̄' eq' de
dit/ veritatē aut obuoluere aut offuscare
videret. **E**t talia quanqz oposa sunt z diffi
cultatis plurimū habētia. nō ideo scrutari
p̄ueit in tāta tps egestate/ cū alie tot occu
patōes se offerāt tractari digniores. **D**ul
tā opaz dedit/ q' **D**omeri iliada/ tā tenui i
mēbrana z exigua l̄ra scripsit/ vt in nucis
pue nucleo totā includeret. **I**tē callicates
dū in magnitudine p̄pria ex eboze formicas
effigiat **N**ec min' mirmichrides q' q̄drigā
eburneā adeo puaz fabricauit/ vt a musce
alis tegetet. z nauim quā apicula pin' ab
scōderet. **E**sto hec admirāda sint. inutilia
tū sūt. nec modesti hoiez ingenij detētura.
Pl' eq' dē p̄desse qz admirari studēdū ē. **E**t
ista studere curet. q' sapie vineā colendā/ su
sceperit. vt nec inutiliūz sup̄uacuoꝝ p̄scr
tatōe frustra se torq̄at. nec i his acumē sui
obfūdāt ingenij. **S**ūmope ad extremū
relegāde sūt discursatōes z desideria mētis
vaga. **I**mitād' qz in hoc ē iudas q' vt legit
Sen. xlij. **A**lligauit asinā suā ad vitē. **A**si
na n̄ra/ caro n̄ra ē/ aut aialis appetit'. he
bes inersqz. **Q**ue asina/ ad sapie vitē colli
gat. p̄ p̄rupta. p̄ inculta ve petrosa z aspa
malaz cupidinū deuia nō linquit euaga
ri. nec seffozē suū qui ē spūs n̄r/ q' non licet
inuehit aut impellit. **H**ac aut' asella/ for
tibz discipline vinculis astricta z domita/
liber spūs se intrat/ se spectat. z sue dignita
tis p̄sciūz/ assurgit alacer. leues p̄replatio
nis alas aprat. z cādidiū bonoz affe
ctū plumis induit. aera p̄teruolat. z ex al
to exosas terras despiciens/ sidereos petit
tract'. z sup̄mū celi verticē scandit. ibi glo
riosum mundi conditorē redemptozēqz
suum/ ac ethereos incolas videt/ admirat
stupet. z eozū familiarissima colloquutione
recreat. **I**sti nāqz sunt vt **D**zias (qui vi
dēs deū interpretat) qui vineas suas habuit
in montibz. imo in sublimiori montibus

omnibus celo, prout habet scđi Paralipo 3
xxvi. Adocetur ibidē plenissime ipse spiri-
tus de vinee sue cultura, quid inferenduz,
quid rescindendū est, et quid mercedis
recipiendū. **I**ntroducū interim in cel-
lam charitatis vinaria z vino deuotionis
potatur quo inebriatus iam se nō capit in
se. **V**iuūt namq; vbi totus amor suus est.
Ubi autē amor/ ibi z cor, vbi vero cor/ ibi
vitam esse necesse est. **Q**uō ille tertiu in celū
raptus innuens. **A**ostra inquit cōuersatō
in celis est. **H**oc de viris sapientie deditis
maxime dicitū crediderim. **I**nterea apđ
ipm spiritū omnis mortalū subit obliuio
nō terrenoz cura surrepit. **E**t si verbis ri-
gidi illius **I**politū apud tragicū **S**ene-
cam vtimur/ nō illū amare mentis inflam-
mat furor, non aura populi z vulgus in-
fidum bonis, nō pestilens inuidia in mate-
ria nō fragilis fauor, non ille regno seruit,
aut regno imminens vanos honores se-
quitur, aut fluxas opes, spei metusq; liber
non scelera populosas inter vrbes sita no-
uit, nec omnis p̄sciū strepitū pauet aut
verba fingit mille aut querit tegidures co-
lumnis, sed rure vacuo posit. z aperto ethe-
re modo cui errat. **L**ibera ac lucem petit z
teste celo viuit. **Q**uādispar z qđdissilis
hec vita est illi cui idem **S**eneca memi-
nit tragedia patet **A**ct. ij. **I**lle inquit sup-
bos aditus regum/ durasq; fores expers
somnia colit, ac nullo sine beatas cōponit
opes gazis inhians z congesto pauper in
auro. **I**llū populi fauor attonitū, fluctusq;
magis mobile vulgus aura tumidum vol-
uit inani h clamosi rabiosa fori iurgia vē-
dens improbo iras z verba locat. **H**ec ille.
Non poterāt duplicis vite, terrene z spi-
ritualis/ aduersi mores describi proprius
sed nec fidelius dici. **A**d vero totum ad
illud redit/ qđ de secundarū vinearū cultori-
bus/ nuper exp̄sum est, quorū ibi sunt mū-
dani ac bestiales viri, quos in vineā suam
mittit terrena ac diabolica sapientia. **P**ri-
mi autē sunt spūales homines, quos vera
sapientia que christus est/ elegit p gratiaz
et misit illos in vineā suā, que fuerunt ver-
ba a principio proposita. **U**bi correspon-
denter ad dicta cernere licet qđ ipa sapien-
tia/ artis doctos conspectat, auctoritatem
sūministrat, qđ misit illos, **H**ec inertes nō
receptat, laboratores puros optat illos
oparios. **S**ibi soli nō laborat sed singu-

los curat in vineā suā. **D**e primo misit il-
los p̄dicare regnū dei **M**ath. r. **A**d missio-
nem auctoritas refert, ad p̄dicationē vera
scientia, z idez habet **M**ath. iij. z **L**uce. i.
De scđo **E**ccl. ij. **Q**uicqđ potest manū tua
incessanter opare cōtra ignaniā. **E**t **E**ccl. i.
xxij, inquit ipa sapientia. **Q**ui operatur
in me, nō peccabunt. **E**cce puritatē. **I**deo
Hieronym⁹ **A**ma scientiā scripturarum z
carnis vitia nō amabis. **P**ro tertio **E**ccl.
xxij, ait ihs filius syrach. **Q**uas qui vin-
demiat repleui torcular, quoniam nō mibi
soli laboraui sed omnib; exquirētib; disci-
plinā. **P**ro trib; simul in typo fortis mu-
lier habet puer, vlti. **D**e fructu manū sua-
rū plantauit vineā. **I**n plantatione nota-
ars z doctrina. **I**n fructu manū/ operatō
beata. **I**n vinea vbertas opulenta. **U**t ei
tribuat illud **L**an. vij. **U**bera tua sicut bo-
trus vinee z guttur vinū optimū. **I**n h
orationis hui⁹ tertie finē statuo. **N**ūc autē
liber h̄sdem verbis quib; rhetorica; suam
Aresto, finit/ collationem terminare. **I**taq;
dixi, audistis, tenetis, iudicate. **D**ixi sed ri-
diter. **A**udistis benigniter. **T**enete fidelitē
Et iudicate salubriter, vt certā vestram vo-
cationē faciatis. i. **P**e. i. z sitis iugiter sicut
vitis abūdans in laterib; domus domini,
vt deniq; vobis p̄pinet vinū eterne iocun-
ditatis, ille qui vitis vera ē dñs noster ihs
xps qđ est bñdictus in secula seculoz **A**mē

Sequitur sermo

de conceptione beate virginis qui ascribi-
tur eide cancellario, sed suus eē nō apparet.

Tota pulchra es amica mea, et
macula nō est in te **L**an. iij.
Dgri mei venerādi et p̄res
dilectissimi/ vt grā almi spūs
sācti i nos velit redūdare mas-
riā plenā grā, sic habeo iuocare, aue virgo
fons gr̄e, tota gr̄osa, tota pulchra facie, vgo
qđ formosa, sola sine scabie macla; / rosa.
Tota pulchra es zc. **D**gri mei reuerēdi
dñi qđro mētalit hui⁹ vbi glōsā repio beatā
virginē apđ deū hoiez creatā formosā. **N**ā
in sup̄mo cardie, quōdā sub imagine fuit fe-
stū celebratū. **L**ū multo solennio, qđo p̄tu-
bernio, qđ laudat cet⁹ vatū. **S**cādūt ex h
nebla, vgies sine macla, fuit festū dispura-
tum. **C**onclusum est z terminatū, qđ amica
regi data, tota pulchra est creata, nunq;
quoz maculata, sic fuit sententiatum.

Sermo factus in die

Ecce magistri mei q̄s festiuitas solēnis q̄s grata q̄s pennis. tota pulcra. Quedā lis sup dilecta. sup re nunq̄s neglecta qz amica mea. Respōsio q̄s gaudiosa z sentētia q̄s famosa. macula nō est in te. **I**uxta h̄ tria nostra cōsideratio. tractatu triplici est par tita. **P**rimus tractatus dicit festiuitatem tam solēnem. tam gratā tam pennē. **I**uxta primū tota pulcra. **S**ecūsus tractat⁹ do/ cer de lite sup dilecta. sup re nunq̄s neglecta iuxta scōm amica mea. **T**ertius tractatus dicit respōsionē gaudiosam ad sententiā tam famosam. macula nō est in te.

Quāntū ad primū tractatuz nostre considerationis que notat festiuitatem solēnez zc. **E**st magistri mei deuote speculandū/ fuisse festū solenne de quo p̄pheta zach. vltimo loquit in hec verba. **P**ercutiet domin⁹ omnes gentes q̄ nō ascendūt ad celebrandū festū tabernaculo rum. **I**n quo festo. **P**rimo tabernaculum stellare dat mundo solennium. **S**cdo. ta/ bernaculū solare dat mūdo solaciuz. **T**er/ tio. tabernaculū regale dat mūdo spectacu lum. **Q**uarto. tabernaculum diuinale dat mundo scrutiniū. **P**rimo nanqz marie caro in hoc festo fuit vt stella formata. **E**cce primū tabernaculū. **S**cdo in hoc festo marie anima vt sol creata. **E**cce scd⁹ taber naculū. **T**ertio in hoc festo fuit maria to/ ta sup naturā dotata. **E**cce tertū taberna/ culum. **Q**uarto in hoc festo fuit maria to/ ta ex gratijs vallata. **E**cce quartū taberna/ culum. **I**n hoc nempe festo in supremo cardine sub imagine celebrato. visus ē olī rex ille de quo **H**ieremie. iij. **Q**uis non ti mebit te o rex gentiū. tuū est enī decus in/ ter cunctos sapientes gentiū z in vniuer/ sis regnis eoz. nullus est similis tibi. **D**ic rex altissimus visus est olim for/mare sibi tabernaculū scz marie carnem. in mūdicia stellari. **N**umeri. xxiij. **V**isus est sibi for/ mare tabernaculū. s. marie carnem. sine lā/ guore locali puer. vlti. **V**isus est sibi for/ mare tabernaculū scz marie carnem sine le ge carnali **A**ug. in sermone. **A**d hāc nē/ pe visionē considero hui⁹ vire tres sapien/ tes in spiritu eleuatos. **E**cce primus de lege nature **B**alaam filius beoz in quādā visionē eleuatus vidit mulierē fm carnem formari in mundicia stellari. **Q**uietur in q̄t stella ex **J**acob et consurget virga de israh/ el. s. maria fm carnē. patet **N**umeri. xxiij

cū ibi notatis. **P**ost hec de lege scripta sapientissim⁹ salomon in quādā visionem imaginariā eleuatus. vidit p̄cul mulieres forte. **V**ariā scz fm carnē formari. sed for titudo z decor indumentū eius. s. carnis si ne lāguore nature puer. vlt. **P**ost hec de le ge gratie beatus **A**ug. in quoddam lumē viuificū eleuatus/ vidit matrē dei formari fm carnem. prupit in hec verba **Q**uis po tuit in hmōi anima vel carne locus esse vi cioz. quādo ad celi vicem cōtinentis oīa. dñi templū est effecta. **H**ec ē reuera illa do mus dei de qua p̄ salomonē dicit. **S**apie tia edificauit sibi domū. excidit columnas seprē. **N**āqz virginalis hui⁹ domus colum nis fulcita est. qz venerāda hec mater dñi. seprē spūssanci donis dotata fuit. quā ta/ lē vtiqz eterna sapiētia edificauit vt digna oīno esset ex q̄ ipse carnē assumeret i inesti/ mabile p̄ciuz salutis hūane. **Q**uid dignū hac virgine. qd sancti⁹ in hūani generis se rie potuerit exoriri. **D**ec **A**ug. in sermone. **I**git nūqz fuit in carne marie loc⁹ vel ra/ dix vicioz vt vult **A**ug. **Q**uare videt aliq̄ bus q̄ nūqz in ei⁹ carne fuit lāguoz nature vel lex mēbzoz. vel fomes peccati. vel dñi um politicū volūtatis ad sensuz. sed dñiuz despotiū. sicuti i statu prime innocētie. ca roqz mūdissima a p̄cipio sui. z tabernacu lū altissimi dei filio p̄paratū. **E**t hoc ē pri mū tabernaculoz qd hodierna festiuitas solēnisat. **E**t sic p̄t̄ q̄lter tabernaculū stel lare dat mūdo solēniū. **S**cdo dico q̄ ta bernaculū solare dat mūdo solaciū. **N**am scdo ordine tēpoz. p̄fat⁹ rex sub illa visiōe imaginaria visus est sibi for/mare aliud ta bernaculū. ad modū inebriātis p̄ubernū per amorē scz animam marie. a sui princi/ pio vt radijs solaribz mūdissimis fulgen/ tem. quā vidēs augmētata natura in lumi ne glorie. festo gaudioso in creationis p̄i cipio eā cōsidero decātare. **P**ulcritudo ei⁹ est vt spēs celi in visione glorie **E**cc̄i. xliij. **A**spect⁹ ei⁹ vt sol i exitu vas plenū grē **I**bi dē. **H**ec vas castroz lux. i excelsis ordiata acie **I**bidē. **V**ide arcū celi. benedic facto/ rē potentē curie **I**bidē. **L**andoz ē hui⁹ ad mirabilis ocul⁹ tumeus in glacie **I**bidem. **A**d q̄s cant⁹ nōnullos viatores qdā lu/ ce imagiaria cōsidero i spū eleuatos. **A**d hāc forme visionē eleuat⁹ ē sub lege nature sanct⁹ vir **J**ob cū vidit solem fulgere quo ad animā marie. z lunā incedentē clare. q̄

ad eius carnem. et letatum est cor eius in abscondito. patet Job. xxxi. cum suis notatis. Nam ille usque ad fidem mediatoris christi ponit eleuatus. patet supra. xix. Ad hanc visionem de lege scripta ponit nonnulli alii eleuatum. scilicet intellectualiter sanctum regem dauid. cum vidit sponsus in sole ponere tabernaculum suum. et cum sole anime. carnem viuere Marie. ps. xliij. cum ibi notatis. Ad hanc visionem de lege gratie beatus Ambrosius est assumptus. qui videns marie animam a sui principio per seruatione redemptam ait. Nec mirum si dominus redempturus mundum. operationem suam inchoauit a maria ut per quam salus omnibus parabat. eisdem primo fructus salutis hauriret ex pignore. Quid enim nobilius dei matre. quid splendidius ea quam splendor elegit. Ut de ceteris eius virtutibus taceam. virgo erat non solum corpore sed et mente. Nec Ambrosius super Lucam. Et in libro de sancta virginitate. Sicut patet ex visione sancti Ambrosius. non fuit a casu eleuata sed preseruata. alias non virgo mente si peccato corrupta. Et sic patet qualiter tabernaculum solare dat mundo solacium. **T**ertio dicitur quod tabernaculum regale dat mundo spectaculum. Nam in tertio ordine nature. sub illa visione imaginaria. presatus rex visus est formare sibi aliud tabernaculum ad modum regalis triclinij pro lectulo salomonis. scilicet mariam sub natura dotatam. cum vnitus est sol stelle. scilicet anima virginis sue carni. In cuius vnione quas natura angelica protulit laudes et terrenis sumitur argumentum. Cum Quindius Naso existens in insula ponti ad visionem huius tabernaculi aliquantulum eleuatus. de hac virgine in libro tertio de vetula prorupit in hec verba. Bunda quidem magni animi. magnique decoris. Pluris honestatis. Et ecce Albumazar sub enigmate. et in illis nebulis existens ad visionem huius tabernaculi aliquantulum est assumptus ipso teste libro. vi. maioris introductorij. Et iterum existente sibilla. virgilius maro in europa ad visionem huius tertij tabernaculi est eleuatus ipso teste in Bucolica. Egloga quarta. Ultima cume iam venit carnis etas. Jam redit et virgo etc. Qualiter hieronymus in rhoma existens altiori lumine eleuatus hoc tabernaculum virginem contemplanis dicebat. Quid nobis tantilli. quid actione pusilli. quid in eius laudibus refera-

mus. cum etsi omnium nostrum membra verteretur in linguas eam laudare sufficeret nullus Altior enim celo est de qua loqui nitimur Abyssus profundior. cui laudes dicere conamur. Si celum inquit te vocem altior es. Si matrem gentium precellis. Si formam dei te appellem digna existis. Si dominam angelorum digna esse probaris. Quid ergo digne de te dicam? hec Hieronymus in sermone. Sic patet qualiter tabernaculum regale dat mundo spectaculum. **Q**uarto dicitur quod tabernaculum diuinale. dat mundo scrutinium. Nam quarto ordine nature presatus rex visus est sibi formare aliud tabernaculum ad modum sacrarij spiritualis. Non quidem aliud quo ad rationem essentialem. sed aliud quo ad rationem moralem. scilicet totam mariam in principio sui aliter se habentem sub magnitudine gratiarum quam prius ordine cause sub altitudine nature In cuius gradus progressu ipse rex eam taliter commendabat. Ecce tu pulchra es amica mea. ecce tu pulchra. Lanti. i. Sicut liliam inter spinas. In fra. c. sequenti. Oculi tui sicut colubarum eodem cap. Sicut vitra coccinea labia tua et eloquium tuum dulce. infra eodem. c. Nasus tuus sicut turris lybani que respicit damascum. infra ca. vij. Collum tuum sicut turris eburnea. ibidem. Quam pulchri sunt gressus tui in calciametris. filia principis in calciametris scilicet carnis. supra eodem cum ibi notatis. Statura tua assimilata est palme et verba tua borris ibidem. Tota pulchra es etc. ubi thema. Sic eam et cantor ille rex altissimum commendabat. **Q**uas laudes audiens in spiritu ille sapientissimus salomon vidensque sub lumine illud quartum tabernaculum. hanc virginem gloriosam querebat de ea. Que est ista que progreditur quasi aurore surgens. quo ad totam in naturalibus. Pulchra ut luna que ad carnes electa ut sol quo ad animam. terribilis ut castrostrorum acies ordinata que ad totam in gratuitis. **L**an. vi. **E**t cum nullus sibi responderet iterum atque iterum quereret. Que est ista. ut supra. **L**an. iij. Et infra. eadem naturam angelicam ad questionem presatas considero respondisse. hec est stella maris vite via. porta salutis. Regula iusticie. limes pietatis origo. Virtutis venie mater. calamus pudoris. Ortus celus. fons signatus oliua. Fructificans. cedrus redolens. paradysus amenus. Virgula pinguitatis. vinaria cella liquoris. Predita diuino nectar celeste. spinas. Hecia spinetis florens rosa.

Sermo factus in die

nescia culpe. **S**ratie fons. expers limi. lux
nubila pellens. **S**pes miseris. medicina
reis. tutela beatis. **P**roscriptus reditus. er
ranti semita cecis. **L**umen deiectis reſes
pauſatio feſſis. **N**ec alan^o i antiaudiano

Hanc ergo respon
sionem audiens petrus comestor/ prupit
in hec verba.

Si fieri posset/ q arene puluis ⁊ ynde.
Undarū gutte. rose. gemme. lilia. flamme.
Ethera celticole. nix grando sexus vterq.
Ventoz pēne voluctū pecudū gen^o omne.
Silnaz rami. frondes. auū qz penne.
Ros gramen stelle piscis anguis ariste.
Et lapides. mōtes pualles terra dracones
Ligue cūcte forēt mīme depromere possēt
Que sis vel quāta. virgo regina maria.
Que tua sit pietas. nec lra nec dabit etas.
Ergo ⁊ fratres charissimi ascēdite vos
in spiritu ⁊ videbitis. **M**ariaz absqz pari
pulcrā. absqz fari. qz tota pulcra. **M**ariam
amozosam. valde gratioſaz. qz amica mea.
Mariā in cōceptu absqz omni defectu. qz
macula nō est in te. **V**idete ergo mariā
sine culpa quo ad mentez quo ad carnem.
quo ad dentē. qz tota pulcra. **V**idete mari
am prepatam suo nato iam dotataz. quia
amica mea. **V**idete mariā sine peccato ori
ginali. absqz fato. qz macula non est in te.
Ergo dic gens pharisea. **T**ota pulcra es
amica mea. nec est in te macula. que fuerūt
thematis verba.

Sequitur secūdus

tractat^o nostre pſideratōis qui notat de lī
te sup delicta. sup re nūqz neglecta. cum sit
amica mea. **U**bi est deuote speculandū in
hoc festo fuisse quandā litē. de qua monet
sapiens **E**cclī. iij. dicēs. **N**ō ptendas cum
hoīe locuplete. ne forte ptra te pstituat litē
In qua lite primo actor pntat. **S**ecdo cau
sa ppalat. **T**ertio reus pnotat. **Q**uarto cā
disputat. **P**rimo nanqz in lite hui^o festi
tabernaculoz regis/ actor pntatur scz octo
vetule que sepe ad hoc festū scandūt ex hac
nebula furibūde. **P**rima vocatur lra occi
dēs. **S**ecda ratio litigiosa. **T**ertia species
sophistica. **Q**uarta superficies canonum.
Quinta apparētia legis. **S**exta falsa ma
thetis. **S**eptima falsa poesis. **O**ctava su
spitio heretica. **A**scēdūt ad hoc festum/
octo vetule. **L**ra occidēs in vultu iā ruga

ta. **R**atō litigiosa rixis comitata **S**pēs so
pbistica fallacis armata **S**upficies cano
nū penit^o inflata. **A**pparētia legis/ appa
rēs aduocata. **F**alsa mathetis ex gestis dif
famata. **F**alsa poesis apparēter adornata.
Suspitio heretica tremēs antiqra. **A**ū
his vetulis ascēdit ad hoc festū. **L**is gūis
ira furēs. odiū imortale. pennis rancor. in
human^o strepitus. pgressio dira. **Q**uestio
difficilis quā nulla solutio sedat **I**ntra na
sonē scdo de vetula. **S**icqz puz qualiter in
hac lite actor pntat. **P**rima g vetula scz
lra occidēs in illa visione imaginaria frica
do vultū. scalpēdo caput/ in regis pntia lo
quit^o in hec verba. **I**ust^o quidē es dñe si dif
putē tecū verūm loqr ad te vt scribit **D**ie
re. xij. **E**cce astat regina a dextris tuis i ves
titiu deaurato ps. xliij. **Q**ue tū fuit in ori
ginali peccato pcepta. **A**rgu. supra ps. līj.
cū ibi notatis. **N**ā oēs declinauerūt simul
inutiles facti sunt ⁊c. vsqz ad vnū scz xpm
fm glōsā. ergo regina fuit inutilis. ⁊ aliqñ
declinauit. **N**ec mix qz nō iustificabit in
pſpectu tuo oīs viuēs. **I**ntra ps. cxiij. **S**u
per hoc sapiētissim^o salōn lustrauit vniuer
sa. ⁊ virū de mille vnū repperit. **M**ulieres
ex oīb non inuenit **E**cclī. viij. **D**ō pfirmat
apls **R**o. iij. **D**ēs in adā peccauerūt ⁊ egēt
grā dei. **E**t d hoc infra ca. v. **S**icut pvnū
hoīz peccatū intravit in q oēs peccauerūt
Et eph. ij. **A**ram^o natura filij ire. glo. aug.
In hac ira oīs hō nascit **A**ū puz iustissime
iudex q maria fuit in peccato originali cō
cepta ⁊ p psequēs festū de eius pceptione
celebrari nō debet. **S**ecdo surgit secūda
vetula scz ratio litigiosa dicēs se velle hoc
probare euidēti ratōne. **Q**m maria fuit re
dempta a filio suo. sed nō nisi a captiuitate
⁊ peccato. ergo ptrauit aliqō peccatum.
Secdo maria habuit fomites. sed fomes ē
sequela peccati. g ⁊c. **D**aior puz in li. iij. di.
iij. c. ij. **T**ertio maria fuit mortua. s; mors
est sequla peccati. g. **Q**uarto maria fuit mū
data ⁊ sanctificata sed nō nisi a peccato. g.
Daior puz li. iij. di. iij. c. iij. **Q**uinto si ma
ria fuisset mortua añ filiū/ iuisset ad limbū
patz. sed nō nisi ppter pctm. g. **D**aior puz
qz ianua celi n fuisset/ apra nisi p passionē
filij. di. xiiij. tertij ca. fi. **S**exto caro xpi fuit
obnoxia pctō. sed illa ē rō peccati original
g. **D**aior puz. iij. di. tertij ca. i. **S**eptimo ma
ria fuit decimata in lūbis abrae. sed ido qz
in originali pcepta. g. **A**ncedēs puz. iij. di. iij.

Octavo. In maria fuit fames et sitis multae alie pene tractae, sed isti sunt effectus peccati originalis. Et in ea fuit causa. Tertio surgit tertia vetula. scilicet spiritus sophistica dicens se velle hoc subtiliter deducere. Solus christus fuit sine peccato originali conceptus, et nihil quod non est christus fuit sine peccato, sed maria est aliquid quod non est christus, ergo etc. Exclusiva patet per sanctum Augustinum, in libro de baptismo parvulorum. Et libro contra Julianum hereticum. Et supra per psalmum, xxiiij. Et per Ambrusium, supra Lucam. Et per Hieronymum, supra illud psalmi de manu canis unicum meum. Et per Gregorium, in libro moralium. Et per Damascum, in libro iniquitatum. Et per Anselmum. Tur deus homo. Et per Bernardum, in epistola ad canonicos lugdunenses. Quarto surgit quarta vetula, scilicet superficies canonum dicens hoc esse expressum de deo, dist. iij. Firmissime, 2. iij. di. ca. pronuntiandum, in glo. igitur. Quinto surgit quinta vetula, scilicet Apparentia legis clamans. Et dicit. Si filius familias extranee profuerit in adoptione, datus, et hoc iura potestatis naturalis minime dissolvitur. In istis de adoptionibus, scilicet hodie non obstant in Maria adoptione gratiosa, adhuc fuit obligata culpe iure naturali fraterno. Sexto surgit sexta vetula, scilicet falsa mathesis dicens in prima facie signi virginis ascendit hec puella, et in ipsius manibus sunt spice suspense, et vestimenta vetusta, teste Albumasar, vi. li. maioris introductorij. Et de hoc. Hasso, iij. de vetula, scilicet talia vestimenta significant veterem hominem cum actibus suis, ergo ipsa induit veterem hominem. Septimo surgit septima vetula dicens hoc esse notum per communia metra quae notat per cretensem, supra Cantica dicens. Non aliquem potuit sine culpa gignere mundus. Solus huius christus fuit inter milia mundus. Octavo et ultimo surgit octava vetula, scilicet heretica suspicio vel fama lios nominatur presumptio temeraria, dicens. Iustissime rex dicere quod Maria non contraxit peccatum originale, hereticum est censendum, et ex parte contra fidem, et persequens omnes sic tenentes sunt infideles. Primo sic dicere est contra determinationem ecclesie quae approbat omnia dicta scripturae patet in c. Sancta romana, di. xv. in decretis. Sed multi sancti dicunt eam in peccato originali esse conceptam, ut Anselmus, Bernardus, et ceteri igitur. Secundo quod est expresse contra sacra scripturam, igitur heretica. Consequenter patet per Hieronymum, xxiiij. q. iij. c. hereses, in decretis. Anus notum est ex dictis. Tertio quod Augustinus, in libro de

fide ad petrum post capitulum, Firmissime, sic dicit petro. Si quem contra hoc pertinaciter cognoveris tanquam pestem fuge et hereticum abijice ergo etc. Quarto quod hoc festum sine falsitate fidei dogmatizari non potest, ergo hereticum contra prima patet, et antecedens arguit quod hodierna festivitas non est de conceptioe seminum, quod ibi libido affuit, nec de conceptioe carnis quod nec fuit hodie, nec de creatioe anime, quod non fuit hodie nec in toto eadem ratione ergo iustissime rex huius festum non debet celebrari. Et sic patet quomodo in hac lite causa, palat. Tertio dico quod in hac lite tenetur notari. Nam post haec omnia dicta vetularum locutus est rex dicens. Hec causa vestra vestri deo regina est de qua festum facimus. Aut prima vetula. Nequaquam dominus mi rex, veritas non est regina. Et rex. Quis est ergo rex? Quae agit? Aut prima vetula. Sunt quedam puellae viatrices modicum sapientes. Et rex. Audiatur. Et ecce scandit ad hoc festum tabernaculo, octo virgines viatrices verecunde et timide que in conspectu omnium celestium admirabiles videbantur. Prima Vera theologia in vultu gariosa. Secunda Ratio probabilis in gestu amorosa. Tertia Patens auctoritas in grata velut rosa. Quarta lex canonica in habitu formosa. Quinta lex civilis tota imperiosa. Sexta vera mathesis apud multos preciosa. Septima dulcis poesis superflua dulcorosa. Octava fides pia firma et radiosa. Iste octo virgines in illa visione imaginaria fecerunt patre in causa regine virginum quam iam gravissime cognoverunt. Et sic patet quod et qualis in hac lite tenetur notari. Quarto dico quod in hac lite causa disputat. Nam per haec omnia prima ergo scilicet vera theologia cum honestate indicibili, in regis presentia loquitur in haec verba. Tu autem domine sabaoth quae iudicas iuste et probas renes et corda, videam ultionem tuam ab eis. Hieremias, xli. Tibi enim revelavi carnem meam. Infra eodem capitulo. Ecce assistit regina a dextris tuis in vestitu deaurato per psalmum, xliij. Que nunc fuit in originali concepta. Arguitur, i. ps. xliij. cum ibi notatur. Domum tuam domine decet sanctitudo in longitudine dierum. Nam haec regina est domus tua quam tu edificasti super columnas septem spiritus se priformis patet Sapientia, ix. cum ibi notatur per Augustinum. Que ab initio et ante secula creata est, et per omnes in statu initiali primorum parentum, patet Ecclesiasticum, xxiiij. cum ibi notatur. Item necdum erat abyssus, i. peccata, et ipsa iam concepta erat notatur per numerum, iij. Item haec est illa stella quam vidit balaam Numeri, xxiiij. Et si stella, ergo a pegrinis

Q

R

AD 2

Sermo factus in die

imp[er]ationib[us] aliena et abstracta. ergo a peccato originali p[er]seruata. Ite[m] hec est illa arca de lignis setim[is] imp[er]trabilib[us]. p[er] 1° Ro. xxvi. cū ibi notat[ur]. ergo ligna hui[us] arce virginee fuerūt ab omni putredine p[er]seruata. Ite[m] hec est mulier illa fortis quā vidit salomon cui[us] lucerna nō fuit extincta in nocte peccati. p[er] 3° puer. vltimo cū ibi notatis Ite[m] nunq[ue] tinnuit domus tua illa a frigidit[ate] nūis patet eodem ca. ergo nunq[ue] fuit frigus peccati in ea. Ite[m] hec est illa porta quā vidit Ezechiel q[ui] nunq[ue] fuit aperta. p[er] 1° Ezech. xliiij. ergo p[er] eā nunq[ue] intrauit peccatū. Ite[m] hec est illa regina de qua Bester xv. nō p[ro]pter te. sed p[ro]pter oēs let hec posita est. Ite[m] Rōne a principio sui pulchra est amica tua et macula nō est in te vt i[n] thematē. Un[de] Iustissime rex p[er] 3° q[ui] maria fuit sine peccato originali p[re]cepta. et p[er] 2° sequens hoc festū merito ē celebrādū. **S**ecūdo surgit scōda virgo. s. ratio pbabilis. dicens se velle hoc deducere p[er] pbabiles rōnes. **P**rimo. q[ui]libet in peccato originali p[er]sistēs. est protūc dignus pena eterna. sed m[er]it[us] dei nūq[ue] fuit digna pena eterna. s. 2°. Maior p[er] 3° xxx. dif. scōdi. Maior patet q[ui] non erat decens matrē dei esse in pena eterna. et cōtra herere talē effectū. ergo nec rōnem causalem vel dignitatē ipsius. **S**ecūdo prima mulier fuit creata libera et nō serua. s. dignior et nobilior fuit scōda ml[ie]r q[ui] prima. ergo ipsa creata fuit libera et nō serua. Maior p[er] 3° xx. dif. scōdi. Maior probat q[ui] in ea incepit t[em]pus plenitudinis gr[ati]e. p[er] 1° Luc. i. Tertio q[ui]libet peccatū originale dicit lamētationē et ve. s. maria nunq[ue] habuit rōnes lamētationis et ve. ergo nec peccatū originale. Maior p[er] 3° xxx. dif. scōdi. Maior arguit et aue angeli co. q[ui] coiter exponit sine ve. 1° Lu. i. Quarto maria habuit plenitudinē gr[ati]e. sed q[ui]dā magna gr[ati]a est p[er]seruatio ab originali. ergo hec fuit in maria. Maior p[er] 3° Lu. i. Maior nota est. Quinto q[ui]libet peccatū dicit rōnem corruptionis et tactus. sed maria nunq[ue] fuit corrupta sed intacta. ergo nunq[ue] habuit peccatū. Maior p[er] 3° xxx. dif. scōdi. et minor est nota. nā oppositū est error heluidij Sexto maria per filiū suū p[er]fectissime fuit redempta. sed p[er]fectius est redimere a casu p[er]seruādo. q[ui] p[er] casu eleuādo. ergo maria. fuit a casu p[er]seruata ait B[er]n[ardus]. sup. Lan. et B[er]n[ardus]. de. v. dif. scōdi. Septimo maria fuit exēpta a maledictione. Luc. cui dicitū est In dolo

re paries filios. ergo etiā exēpta a maledictione ade cui dicitū est Puluis es et in puluerē reuerteris. Et q[ui] p[ro]bat sanct[us] Aug[ustinus]. q[ui] nō decuit mariā incinerari fm carnē. ergo exēpta fuit a maledictione vtriusq[ue] q[ui] minus decuit fm mentē. deformari et maculari. Octauo q[ui] caro christi caro virginis vt ibi assumit Aug. in sermone assumptionis. sed caro christi nō fuit obnoxia peccato vt in se formaliter ergo nec caro virginis fuit obnoxia peccato vt in se vel in sui perseitate. Nono peccatū q[ui]libet dicit debonestatem et vituperiū spirituale. sed maria nūq[ue] habuit debonestatē et vituperiū spirituale ergo nec peccatū originale. Maior patet de se. Maior arguit q[ui] tunc rex filius eius impleuit circūcisionē et soluit legem decalogi debonōrādo parentes. Decimo quia rex eius filius anteq[ui] haberet rationē filiationis. eam honorauit ab infamia p[er]seruādo. Patet p[er] Ambro. sup. Luc. ergo a fortiori p[er]seruauit eam a culpa p[er]seruādo. Igitur iustissime rex patet q[ui] maria nō habuit originale. et p[er] 2° sequens hoc festū merito ē celebrandū. **T**ertio surgit tertia virgo scz patens auctoritas dicēs ad hoc esse auctoritates potentes sanctor[um]. Nam Aug[ustinus]. contra quinq[ue] hereses ca. iij. de persona regis sic ait Si maria potuit in quinari cum ipsam facerē. potui ego in d[omi]nari cum ex ea nascerer. sed scōm nō est possibile. ergo nec primū. Secūdo Idem. iij. dif. tertij. Exēpta maria virgine de qua p[ro]pter honorē domini cum de peccato agitur nolo facere q[ui]stionem. Tertio hieronymus in sermone assumptionis sic ait. Quicquid humanis potest dici verbis/minus est a laude virginis. ergo tribuēda sunt virgini omnia priuilegia exēptiua culpe vel peccati. Quarto Gregori[us]. in prosa. Felix nanq[ue] es sacra virgo maria et. Et in illa. Sancta et immaculata virginitas. ergo omnia attribūenda sunt sibi omnia priuilegia exēptiua culpe. Quinto Anselmus de cōceptu virginali sic ait. Decens erat vt ea puritate q[ui] maior sub deo nequit intelligi niteret. Sexto beatus ambro. in libro de virginitate beate marie dicit eam expresse ab omni peccato originali et actuali imunez fuisse. vnde fuit per eam casula de thesauro regis intimat[ur]. Tunc rex ait sufficit. **S**urgit quarto quarta virgo. scz Lex canonica dicens se habere ad hoc decreta. **P**rimo

quia ratione peccati quod mulier induxit nisi concedit pro alio postulare. xv. q. iij. in decretis. Sed marie hoc dedit ex officio mediatrix. ergo abstrahit ab illa ratione peccati. Secundo qui lege priuata. ff. ducitur / nulla existit ratio vt lege publica restringatur in ea. due sunt. xij. q. ij. Sed Maria a principio sui lege priuata ducta est / §. 2c. Tertio si aliqui recipiunt in proprios et speciales subiectos / censent exempti. in. c. Si papa. de priuile. li. vi. Sed maria fuit sic recepta in propria et speciale matrem filij dei a principio sui. ergo 2c. Quarto cum sint iura obscura partium. reo fauendum est potius actori. extra de regulis iuris in vi. Sed hec iura partium sunt obscura. ergo marie fauendum est. Quinto surgit quinta virgo scilicet lex civilis dicens se ad hoc habere leges. Quia princeps augustus est legibus solutus. priuilegiata augusta per ff. l. ij. se co. le. Princeps. Sed summus augustus fuit solutus a lege occupiscentie. ergo priuilegiata Augusta. Item in obscura voluntate manumittentis. fauendum est libertati. de regulis iuris. ff. ergo a fortiori in obscura ratione ingenuitatis fauendum est libertati. Sed hec est obscura ratio ingenuitatis marie in principio sui. ergo 2c. Et recitatur sufficit. Tunc surgit sexta virgo scilicet vera mathesis dicens. Hec puella a principio sui in prima facie signum virginis apparuit mundum. et magni animi magnique decoris. teste Albumazar lib. vi. maioris introductorum. ergo in sui principio non erat immunda et deformis. Item a sui principio lucebat pluris honestatis teste Rasone. iij. de vetula. ergo erat sine inhonestate et vituperio culpe. Item in precepto ne huiusmodi puelle prima facies signum virginis erat de signo virginis. nullus astrologus hinc negat ergo puella hec que erat signata erat vt tunc incorrupta et intacta secundum vtriusque homines. Item ad hoc facit machometus in alchorano azoara et dicens. Nullus est de filiis adam quem non tetigerit sathan propter mariam et filium eius. Et recitatur sufficit. Tunc surgit septima virgo. scilicet vera poesis. ad hoc se habere dicens poetrias innumeras. Nam Sedulius li. i. in carmine paschali loquens poenice de maria sic ait. An velut e spinis. nobilis rosa surgit acutis. Nil quod ledit habens. vel quod obscurat honores. Sic eue de stirpe sacra veniente maria. Virginitus antique facinora noua virgo piat. Ergo

maria surrexit de spinis generis humani. omni lesione semota. sicut nobilis rosa e spinis. Item ad hoc facit poetria Daronis vt supra. Item Rasonis. Item Petri comestoris vt supra. Item petri cretensis super Lucam. Unam nec maculam natura reliquit in ista. Item Alanus vt supra. Ultimo surgit octaua virgo pia fides. dicens. Pro ista conclusione sunt mirabilia tua iustissime rex. ergo hec conclusio est pia fide tenenda. consequentia patet cum tamen non possis esse falsus testis. Antecedens arguit in miraculis Helsingi abbatis. Item de studente fratre regis ungarie. Item de sacerdote in pago gallico. que ecclesia sponsa tua amplectitur pia fide. Tunc in illa visione clamauit Rex. Adiuro vos vt ametis mariam et comeditis quia tota pulchra. Nec suscitatis nec dilectam puocetis quia amica mea. Nec denigretis. nec famosam diffametis quia macula non est in ea. Tota enim pulchra es amica mea et macula non est in te. sunt verba thematis prealsumpti.

Sequitur tertia

cratus nostre considerationis qui notat responsionem gaudiosam ad sententiam famosam. Ubi primo materia declarat. secundo sententia appellatur. Nam post hec omnia in illa imaginaria visione surgit prima vetula. scilicet occidens quasi rabida dicens. quid ad rationes nostras que insolubiles sunt iustissime rex. Surgit ilico honestissima virginum. scilicet vera theologia dicens. Ute rationes continent. xvij. defectus qui in scientiis comuniter repellunt. Primum est quod non distinguitis inter vniuersale simpliciter et vniuersale accommodatum. sicut dicitur. elvi di. primi. c. v. Vniuersale simpliciter distribuit simpliciter. vt omnia que voluit deus fecit. Vniuersale accommodatum distribuit secundum quid. vt deus illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. quod intelligit solum de illuminatis secundum Augustinum. infra eodem ca. Et sic tales. Dies declinauerunt. Omnes peccauerunt. Omnis homo mendax 2c. dicunt vniuersale accommodatum. Secundus defectus est quia non distinguitis inter exemptum de iure. et exemptum de priuilegio et de facto vt in. l. princeps. ff. de le. Nam augustus est simpliciter. augusta de priuilegio. Et sic intelligitur. Non est qui faciat

Sermo factus sancto

bonū nō est vsq; ad vnū scz qui sit exempt⁹
simpliciter. et hoc patet. cū text⁹ ibi loquat^r
de exceptione actuali. ¶ Tertius defect⁹ ē
quia nō distinguitis inter redemptionem
elevantē. et redemptionē preferuantē. Si
cur distinguit beatus Bernard⁹ sup Lan.
ser. lv. Primo mō redempta est hūana na
tura. scdo mō angelica. patet infra eodē ser
mone. Et sic de maria credim⁹. patet ergo
q; nō omnis redēptio est a culpa. ¶ Quar
tus defectus est. qz non distinguitis int^r
rationem causalē et rationē formalē. sicut dis
tinguit. xxi. dis. scdi p Ambros⁹. Nam ra
tio causalis nō includit simplr rationē for
malē. Nota infra eadē dis. p mgm. c. fina
li. Ubi ponit in primo conceptū puerpe
rium habere rationē causalē peccati origi
nalis. et nō formaliter. Et sic pōt intelligi
q; maria habuit fomité peccati in illo con
ceptu quo ad legē ppagantiū. sub qua fuit
cōcepta. sed non habuit fomité formaliter
in primo conceptu seminis vt prolis. nec
vt in scdo vt semis vt caro. nec in tertio. s.
infusionis anime. ¶ Quintus defectus ē
quia nō distinguitis inter mortē incinera
tionis. et mortē pseruationis. sicut distin
guit August. in sermone assumpt⁹. Prima
mors est pena peccati. patet Gen. iij. pul
uis es et. sed scda mors abstrahit a pecca
to quantū abstrahit ab incineratione. et ta
lis fuit mors marie fm Augusti. ibidem.
¶ Sextus defectus est qz nō distinguitis
inter purgationē et mūdationē/ab immū
dicia. et a priuata potētia. sicut cōmuniter
distinguit. ix. dis. scdi. de purgatione ange
lica que nō fuit ab immūdicia. sed a priua
ta potentia. Et sic cōcedit maria purgata.
mūdata et sanctificata. ¶ Septim⁹ est qz
non distinguitis inter legem priuatam et
legem cōmunē sicut in. c. Due sunt leges.
xiiij. q. i. in decretis. Ideo cum dicit^r si ma
ria fuisset mortua ante filiū. de iure cōmun
ni inisset ad limbū sed dubiuz est de facto.
Nec ei minus sibi potuit aperiri porta ce
li vt tunc. qz in via vt credit a nōnullis/ eā
vidisse in hac vita deū dare per essentiam.
¶ Octauus defectus est. quia nō distigui
tis inter legem cōcupiscentie ppagantium
et prolis ppagare. sicut notatur p aliquos
doctores. iij. dis. tertij. Nam primo mō ca
ro xpi fuit obnoxia peccato sicut reliq; ca
ro. patet in. c. i. iij. dis. iij. Sed scdo modo/
vtraq; scz marie et xpi fuit pseruata. ¶ No

nus defect⁹ qz nō distinguitis inter solutō
nem decime ppter gratiā pseruantē. vel p
pter gratiā elevantē. vt dicit per nōnullos
doctores. iij. di. tertij. c. iij. Nam maria sol
uit chriso decimā ppter gratiā pseruantē
nō a casu elevantē. ¶ Decimus defectus
est. quia nō distinguitis inter penā tractā
vel inflictā ex culpa vel ex causa. sicut dicit
tur. xv. di. iij. Nam scdo modo scz ex causa
multas penalitates contraxit maria h nō
qz ex culpa sua. ¶ Undecimus defect⁹ est
quia nō distinguitis inter exceptiua et ex
clusiua simpliciter et accōmodata. sicut
distinguit. xli. dis. i. Nam illa. nemo nouit
filium nisi pater/ nō est exceptiua simplici
ter. qz non est ibi exceptiua notionalis vel
etiā essentialis fm aliquos. sed exceptio ac
cōmoda. qua excipiunt omnes illi quib; d
iure hoc non competit vel de facto. Et sic
sunt intelligende tales. Solus xps fuit si
ne originali. i. solus simpliciter et de iure.
quia solus august⁹ est lege solutus in. l. pri
ceps. sed nō sol⁹ de facto. infra. e. l. ¶ Duo
decimus defectus est. qz non distinguitis
inter dictum determinatū et concionatū si
ue disputatū. sicut dicit Accs. i. c. iij. ibi no
tatis. vbi Salomon qnq; loquit in perso
na fatui. siue in psona opponentis. Et sic
Anselm⁹ in scdo Tur deus homo. loquit
de maria in psona bosonis disputantis. q
in peccato concepit eū mater sua. Sed p
oppositū determinat in libello de exceptio
ne virginis. Et in epla ad suos coepisco
pos. ¶ Decimustertius defect⁹ est qz non
distinguitis inter dictū assertū et opinatū.
Sicut distinguit in. c. Moli nimis. dis. ix.
in decre. Nam aliter recipienda sunt dicta
sanctorū cū loquit dubie. aliter cū loquit
assertiue. Propter hoc Bern⁹. q in epla ad
canonicos Lugdunē dubie locut⁹ est. dis
cendo hoc festū nō esse celebrādū. Nā in fi
ne eple sūmittit se et suū dictū examini ec
clesie romane. et certū est ecclesiā romanā
iam facere illud festū. ¶ Decimusquartus
defect⁹ est qz nō distinguitis inter inesse et
in fuisse. sicut distinguit. ix. di. ij. c. iij. sicut
q; āgeli ceciderūt d ordinib; nō q; inessent
sed in fuisent. Sicut dicit maria mortua
ppter peccm p augustinū. nō q; in fuit sed q;
in fuisset si nō pseruata fuisset. ¶ Decimus
quintus defect⁹ est qz nō distinguitis inter
ius naturale et ius gentiū. Sicut distigui
tur di. i. in decretis. Nam maria nō fuit ex

empta a iure nature vt imaginat apparen-
tia legis, sed fuit exempta a iure gentiū. ex
quo captiuitates et feruilitates emanāt. in
fra eodē ca. v. **D**ecimus sextus defectus est
q̄ nō distinguitis inter habitū et sitū. **S**i-
cut distinguit porretanus in libro sex pri-
cipioꝝ. Nam aliter cōsiderat maria vt ha-
bitatur in vestitu deaurato psalmo. cluū
et sic se habuit a principio sui. Aliter vt si-
tuata habens in manibz vstimenta vetu-
sta vt dicit falsa mathesis, quod nō signat
veterē hominē maria induisse. sed euange-
licam paupertatē. **D**ecimus septim⁹ de-
fectus est q̄ nō distinguitis inter supficies
et medullā. Vel sensum in quo fit et sensus
quem facit. **A**t distinguit in ca. martino.
i. q. i. p. Hieronymū. Nam multa sunt sup-
ficie contra sacra scripturā expresse/ que ta-
men sunt catholica. et eorū opposita hereti-
ca. Notum enī est ecclesiā approbasse om-
nia dicta sanctorū. sed non vt supficialiter
sonāt. nec in omni sensu quē faciūt. **A**l-
timus defectus est q̄ nō distinguitis inter
causam totalē et causam partialem. sicut di-
cit auctor de causis ppositione prima et cō-
mentator ibidē. Nam lex concupiscētie ppa-
gantū non est causa totalis vt peccatum
originale sit in carne vel in anima ppagate
prolis. Nec sequit hoc est ppagatum fm le-
gem concupiscētie. ergo in peccato origina-
li. **U**nde non sequit formaliter. tres pueri
sunt i camino ignis. ergo patiunt ab igne
ergo nec sequit formaliter. **A** propagat in
igne concupiscētie ergo patitur originale.
licet sequat de lege cōmuni. **M**aria autē
fuit concepta de lege pzinata spiritus san-
cti que prima cōcepta fuit hodie sancta in
suis originalibz principijs fm Anselmuꝝ.
Hodie concepta est stella celi. hodie conce-
pta est palma virginū hodie concepta est
ianua celorū. **I**gitur triplex conceptio
marie videtur hodie celebranda. Nam ho-
die fuit concepta vt in suo originali prin-
cipio. **N**ec sequitur ibi affuit libido pro-
pagantū. ergo peccatū in prole propaga-
tur vt supra. **S**ecūdo fuit concepta in car-
ne mūdissima. **T**ertio in creatione et infu-
sione anime. **E**t d̄ istis hodie celebratur fe-
stum. **N**ec sequit. **N**ō fuit hodie illa vel il-
la pceptio. ergo non debet hodie celebrari
nam ecclesia de p̄suetudine habz anticipa-
re vel postponere festa ex certis causis et rō-
nabilibz. alias nō posset rationabiliter ce-

lebrari in die lune cum cadit in dominicā
q̄d est falsum. **I**tem alias nunq̄ celebran-
da esset octaua in qua cantat hodie sicut i
die. **I**tem tunc nō esset hodie celebranduz
festum pceptionis p sanctificatione. quia
quo tempore fuit sanctificata ignorat vt
dicit sanct⁹ thomas tertia pte sūme. **E**t
sic inquit theologia. patet q̄ rationes v̄re
nō sunt insolubiles. **T**unc rex de folio
suo ptulit litis sniam in bec verba Ansel-
mi in epistola cōceptionis virginis. **E**ru-
bescant omnes insensati. qui tantū diem.
tanta mysteria ac sacramēta. tenebris igno-
rantie excecati/ ideo respuunt celebrare/ q̄
viri et mulieris copulatio. in virginis pcep-
tione p̄sistit. **N**ō enī est verus amator vir-
ginis. qui respuit colere diē sue pceptionis
Hec Anselm⁹. **C**ui⁹ virginis veros amatores
nos facere dignet dñs n̄r Iesus dei patris
et ipius virginis marie vnicus filius. qui
cum eodem deo patre. et spiritu sancto vi-
uit et regnat in secula seculorū. Amen.

Sermo de sancto

Bernardo/ editus a magistro **J**ohāne de
gerlon cancell. parisiē.

Alcite me floribz. stipate me
malis. quia amore langueo.
Scriptū ē in epitaphio sp̄s
si et sp̄se q̄d ad exercitiū diu-
ni amoris ppositū est. et ab il-
lo cui⁹ nūc sermonē habituri sum⁹ diuinis
verbis expositū. q̄d et nūc legit ecclesia i lau-
dez singularis sp̄se xp̄i virginis gloriose
Can. ij. c. **S**i nō capit amoris v̄ba fri-
gidū pecc⁹ vt scriptura loq̄r (amorese bern)
Si te eodē teste liguagū amoris n̄ amās
nō intelligit pl⁹ q̄ latin⁹ barbarū. q̄ pacto
spes erit d̄ algido. imo gelato pectore meo
q̄ amoris vnq̄ flāmantia v̄ba depromat.
q̄ eloquiū ei⁹ sit ignitū vehementer/ q̄ ver-
bū instar helie vt facula ardeat. **N**ecessari-
us ē igit ignis ille amoris quē dñs misit i
terrā volens vehementer accēdi. **N**ecessari⁹
dixerim tū vobis ad capiēdū verba amo-
ris. tū p̄cipue mibi ad illa capiēdū simul et
loquendū. **T**e v̄o beatissimū bern. esse
vnū ex p̄sortio ignitorū illoꝝ spirituuꝝ q̄s
seraphin scriptura noiat ego pia fide tenēs
obsecro iā et obsecro p amorē tuū. q̄tin⁹ sū-
pro calculo ardēt de altari illi⁹ cui⁹ ignis
est in syon. et caminus in hierusalem/ qui
est non cupido falsus/ sed verus dilectōis
DB 4